

DÖNEM: 28

CİLT:

YASAMA YILI: 3

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
DİLEKÇE KOMİSYONU İLE İNSAN HAKLARINI
İNCELEME KOMİSYONU ÜYELERİNDEN KURULU
KARMA KOMİSYON
TUTANAK DERGİSİ**

**1'inci Toplantı
24 Ekim 2024 Perşembe**

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Karma Komisyon Başkanı Sunay Karamık'ın, Türk Havacılık ve Uzay Sanayii Anonim Şirketinin Kahramankazan'daki yerleşkesini hedef alan menfur terör saldırısında şehit olan vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet dilediğine ve Komisyonun bugünkü gündemine ilişkin açıklaması

III.- AÇIKLAMALAR

1.- Kamu denetçiliği, Kamu Başdenetçisi ile kamu denetçilerinin seçimi ve TUSAŞ'a yapılan terör saldırısına ilişkin açıklamalar

IV.- ALT KOMİSYONLAR

1.- Kamu denetçisi adaylarını belirlemek üzere alt komisyon kurulması

V.- KARMA KOMİSYONLAR

A) Görüşmeler

1.- Kamu Başdenetçisi aday adaylarının dinlenmesi

VI.- SEÇİMLER

1.- Kamu Başdenetçisi adaylarının seçimi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
DİLEKÇE KOMİSYONU İLE İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU ÜYELERİNDEN KURULU KARMA
KOMİSYON

1'inci Toplantı
24 Ekim 2024 Perşembe

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon saat 13.32'de açıldı.

Karma Komisyon Başkanı Sunay Karamık, Türk Havacılık ve Uzay Sanayii Anonim Şirketinin Kahramankazan'daki yerleşkesini hedef alan menfur terör saldırısında şehit olan vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet dilediğine ve Komisyonun bugünkü gündemine ilişkin açıklama yaptı.

Kamu denetçiliği, Kamu Başdenetçisi ile kamu denetçilerinin seçimi ve TUSAŞ'a yapılan terör saldırısına ilişkin olarak Karma Komisyon üyesi milletvekilleri tarafından açıklamalar yapıldı.

Kamu denetçisi adaylarını belirlemek üzere alt komisyon kuruldu.

Kamu Başdenetçisi aday adayları Mehmet Akarca, Mahmut Aytekin, Nurettin Parıltı, Burhanettin Sağsöz, Şinasi Yurdakul dinlendi.

6328 sayılı Kanun'un 11'inci maddesi hükümleri çerçevesinde yapılan oylamanın dördüncü turunda öngörülen çoğunluk sağlandığı için, Mehmet Akarca, Şinasi Yurdakul ve Burhanettin Sağsöz TBMM Genel Kuruluna bildirilmek üzere Kamu Başdenetçisi adayı seçildiler.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından, saat 15.28'de toplantıya son verildi.

24 Ekim 2024 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 13.32

BAŞKAN: Sunay KARAMIK (Adana)

BAŞKAN VEKİLİ: Ahmet Salih DAL (Kilis)

SÖZCÜ: Süleyman ŞAHAN (Yozgat)

KÂTİP: Behiye EKER (İstanbul)

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - İnsan Haklarını İnceleme Komisyonumuzun Değerli Başkan Vekili, Komisyonumuzun değerli üyeleri, değerli basın mensupları ve kıymetli katılımcılar; hepiniz hoş geldiniz.

Toplantı yetersayımız vardır.

Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu üyelerinden oluşan Karma Komisyonun 28'inci Yasama Dönemi Üçüncü Yasama Yılı'nın 1'inci Toplantısını açıyorum.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARİ

1.- Karma Komisyon Başkanı Sunay Karamık'ın, Türk Havacılık ve Uzay Sanayii Anonim Şirketinin Kahramankazan'daki yerleşkesini hedef alan menfur terör saldırısında şehit olan vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet dilediğine ve Komisyonun bugünkü gündemine ilişkin açıklaması

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Sözlerimin hemen başında, dün Türk Havacılık ve Uzay Sanayii Anonim Şirketinin Ankara Kahramankazan'daki yerleşkesini hedef alan menfur terör saldırısında şehit olan vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, ailelerine başsağlığı, yaralılarımıza da acil şifalar diliyorum. Savunma sanayimizin gurur kaynağı TUSAŞ'ımızın fedakâr çalışanlarına ve aziz milletimize geçmiş olsun dileklerimi sunuyorum.

Değerli üyelerimiz, bugünkü toplantımızın gündemi 22 Ekim 2024 Salı günü sizlere yazılı olarak iletilmiş ve ayrıca TBMM uzantılı e-posta adreslerinize de gönderilmiştir.

Gündemimizde kamu denetçi adaylarının seçimi için alt komisyonun oluşturulması ile kamu başdenetçisi aday adaylarının dinlenmesi ve seçimi yer almaktadır.

Değerli arkadaşlar, bildiğiniz üzere, 27'nci Yasama Döneminde Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu tarafından, Kamu Başdenetçisi Karma Komisyonumuz tarafından 11 Kasım 2020 tarihinde 4 kamu denetçisini seçmişti. 14 Haziran 2012 tarihli ve 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu'nun 14'üncü maddesi gereğince başdenetçi ve denetçilerin görev süreleri dört yıldır. Şu hâlde, görev süreleri yakında dolacak olan başdenetçi ve 4 denetçinin yerine 6328 sayılı Kanun'un 11'inci maddesi hükümlerine göre tekrar seçim yapılma ihtiyacı doğmuştur. Söz konusu hüküm gereğince başdenetçi ve denetçilerin görev süresinin bitmesinden doksan gün önce durum Kamu Denetçiliği Kurumu tarafından TBMM Başkanlığına bildirilir. Kamu Denetçiliği Kurumunun 28 Ağustos 2024 tarihli ve 16.574 sayılı Yazısı'yla TBMM Başkanlığına gerekli bildirim yapılmıştır. Yapılan bildirimin ardından Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığınca adaylık koşulları ve başvuru süresi Resmî Gazete'de ilan edilir. Türkiye Büyük Millet Meclisinin 16 Ağustos 2024 tarihinden itibaren tatile girmesi nedeniyle ilan süresi işlememiş ve 1 Ekim 2024 tarihli ve 32679 sayılı Resmî Gazete'de ilan yayınlanmıştır. Başdenetçi ve denetçi olmak isteyenler Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına yazılı olarak 16 Ekim 2024 Çarşamba günü saat 17.00'ye kadar başvurularda bulunmuşlardır. Kamu Başdenetçisi olmak için 5 kişi ve Kamu Denetçisi olmak için 127 kişi, toplam 132 aday adayının başvuru evrakı Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı tarafından 17 Ekim 2024 tarihinde Karma Komisyonumuza gönderilmiştir. Adayların tanıtım bilgileri ve öz geçmişleri 22 Ekim 2024 tarihli ve -çok uzun bir sayı, bunu nasıl okuyacağım bilmiyorum ama- herhâlde 1.516.864 sayılı Çağrı Yazımızın ekinde sizlere dağıtılmıştır.

İnsan Hakları İnceleme Komisyonu Başkanı Derya Yanık ve üyelere söz verilmesi bölümüne geçeceğim.

Sayın Bakanımız burada değil, Vekili burada diye görüyorum. İsterseniz ilk önce ona söz vereyim kendisi de uygun görürse, sonra da söz almak isteyen üyelerimize beş dakika söz vereceğim.

III.- AÇIKLAMALAR

1.- Kamu denetçiliği, Kamu Başdenetçisi ile kamu denetçilerinin seçimi ve TUSAŞ'a yapılan terör saldırısına ilişkin açıklamalar

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) - Sayın Başkanım, çok değerli Komisyon üyeleri, çok değerli basın mensupları; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum. Öncelikle, Komisyon Başkanım Sayın Derya Hanım'ın biraz işleri olduğundan dolayı ben Başkan Vekili olarak katıldım. Sizin de belirttiğiniz gibi, süreç içerisinde Kamu Denetçisi Başkanı ve üyelerinin seçimi gerçekleştirilecek. Şimdiden hayırlı olsun diyoruz. İnşallah, oluşturacağımız alt komisyon vasıtasıyla tekrar bize Komisyon getirecek isimleri. 12 isim seçeceğiz yanlış bilmiyorsa. Değil mi Başkanım, 12 isim seçilecek?

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Alt komisyonda denetçi için 12 isim. Biz bugün burada 3 isim seçeceğiz.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) - Hayırlı olmasını diliyorum inşallah.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Teşekkür ederim.

Söz almak isteyen başka üyemiz var mı?

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Var efendim.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Buyurun.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Teşekkür ederim Değerli Başkanım.

Değerli milletvekilleri, hepinizi saygıyla, hürmetle selamlıyorum.

Tabii ki Kamu Denetçiliği Kurumu deyince, öncelikle, halkın, milletin avukatı demek, hak arama özgürlüğünün bir kurumu demek. Dünyada gelişen olay bu şekilde. Kamu Denetçiliği Kurumu ve uygulamalarıyla ilgili baktığımız zaman, Türkiye'deki kamu denetçisi, ombudsmanın seçimiyle ilgili tereddütlerimiz var. Yani bunu bugüne kadar... Evet, bu kurum gerçekten güzide bir kurum, kurulmasında bir gecikme oldu ama amacı doğrultusunda kurum çalıştığı zaman çok faydalı, çok verimli, toplum açısından sonuçlar alınabiliyor ve bugüne kadar gerçekten çok devrimci, radikal, hukukun üstünlüğü açısından iyi kararlar aldık. Ama hangi dönemde aldık? Şeref Malkoç Bey'in Başkan olduğu dönemde aldık. Yani herhangi bir siyasi polemige girmeksizin... Her ne kadar Şeref Bey gerçekten bir siyasi partinin üyesi de olsa, bir siyasi parti üyesi tarafından seçilmiş de olsa hukuka bağlı olan bir insandı. Tabii, 2 sefer üst üste ancak seçilebiliyor, 3'üncü sefer seçilemiyor. Kendisine ve üyelerine bundan sonraki yaşamında sağlıklı, sıhhatli bir gelecek ve başarı dolu gelecek diliyorum öncelikle.

Şimdi, Şeref Bey, tabii ki böyleydi, evet. Hepsini böyle mi olacak? Önceki arkadaşlarımız, Kamu Denetçiliği Kurumu ölü doğmuştu ve Kamu Denetçiliği Kurumuyla... Türkiye'de -ben Mahmut Tanal olarak- ne kadar başvuru varsa hepsinde -aşağı yukarı- Kamu Denetçiliği Kurumu Şeref Malkoç'un dönemi itibarıyla hukuka aykırılığı buldu, tavsiye mahiyetinde kararlar çıktı. Evet yani o dönem gerçekten Kamu Denetçiliği Kurumu, Türkiye Eşitlik Kurumunu geçti. Değerli üstadımız Harun Bey Türkiye Eşitlik Kurumu üyesiydi. Yani onun kararları bağlayıcıdır, tavsiye mahiyetinde değildir, resen hareket eder; cezai yaptırım müeyyideleri olduğu hâlde -Kamu Denetçiliği Kurumu olmadığı hâlde- Kamu Denetçiliği Kurumu, Türkiye Eşitlik Kurumunu geçmişti. Yani Türkiye'de bir hak bilincini, hukuk bilincini Kamu Denetçiliği Kurumu yaratma açısından gerçekten çok verimli oldu. Ama bunu devam ettirmek istiyorsak benim sizden istirhamım şu: Bunu devam ettirelim. Bu kurumu devam ettirmek için siyasi pazarlıklarla veyahut da efendim, daha önceden Yargıtaydan üye olmuş, orada seçilememiş, sonradan, efendim, sana bir teselli makamı olarak burada eğer kamu denetçiliği, ombudsman olarak verilecekse arkadaşlar, biz hukuku geriye götürürüz. Benim sizden istirhamım o. Yani burada biz seçimi yaparken, tercihleri yaparken burası bir teselli makamını seçme yeri değil. Burası gerçekten Türk toplumuna, 86 milyon insana hukukun üstünlüğü açısından hizmet edebilecek olan bir ombudsmanı seçmeli, ona göre diğer arkadaşlarımızı seçmeli. Yani burada siyasi yelpazeden eğer kalırsak biz bu kuruma kötülük yapmış oluruz, 86 milyona kötülük yapmış oluruz. Gelin, hep birlikte şunu yapabilirsek: Mesela, ombudsmanlıkla ilgili, bu tür STK'lerin seçimiyle ilgili Paris Sözleşmesi var ve biz bunu aynı zamanda kabul eden bir ülkeyiz. Madem biz bunu kabul etmişsek burada mümkün olduğu kadar Meclis içerisindeki siyasi partilerin aldıkları... Nasıl biz grup başkan vekilini almış olduğu milletvekili sayısına, oy oranına göre seçiyorsak, idaredeki o idare amirliğini öyle seçiyorsak gelin, arkadaşlar, bu ombudsmanı da böyle yapalım. Sizden istirham ediyorum. Yani aksi takdirde biz burada gerçekten topluma iyi bir şey yapmamış oluruz. Yani Parlamentoda biz ne diyoruz? Herkesi kucaklayan ama tek bir kiblesi var Parlametonun, "adalet" adında bu Parlametonun bir kiblesi var yani burada toplum açısından bir kiblesi var. Eğer burada bir siyasi parti ittifaklarıyla bir araya gelip öyle hareket edersek, öyle bir seçim yaparsak... Sizden istirham ediyorum. Yani biz ne diyoruz? Kamu Denetçiliği Kurumunun kiblesi adalettir, hukukun üstünlüğüdür, hukuk devletidir diyorsak en başında bir sefer yani burada hukuk eğitimi nosyonunu almış olan arkadaşlardan ama siyasi yelpazeye bugüne kadar kanat açmamış, tarafsız, bağımsız, o güvenliği bize verecek olan arkadaşları seçmenizde yarar var derim.

Söz verdiğiniz için teşekkür ediyorum. Tüm arkadaşlara tekrar selam ve saygılarımı iletirim.

Ayrıca, dünkü terörist eylemi de kınıyorum. Toplumumuzun, milletimizin başı sağ olsun. Tabii, “terör” denilince akla yaşam hakkı ihlali gelir, “terör” denince hukuk devletinın düşmanı gelir, “terör” denilince özgürlükleri katleden gelir. Onun için terörü en ağır, en şiddetli bir şekilde kınıyorum. Milletimizin başı sağ olsun.

Basın mensuplarını selamlamayı unuttum, onlardan da özür diliyorum. Basın mensubu arkadaşlarımıza da tekrar selam ve saygılarımı iletiyorum.

Sağ olun.

BAŞKAN SUNAY KARAMİK - Teşekkür ederim.

Buyurun.

KAMURAN TANHAN (Mardin) - Teşekkür ederim.

Değerli basın emekçileri, değerli milletvekilleri ve katılanlar; ben de başlarken hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, bu Kamu Denetçiliği Kurumunun aslında hukuk âleminde tartışılan birçok durumu söz konusu. Bunların en başında bağımsızlık endişesi söz konusu. Biliyorsunuz, kanunda öngörüldüğü şekilde başdenetçi ve denetçilerin seçiminde 3’üncü ve 4’üncü oylamada oylamalarda nitelikli çoğunluk aranmaması, görev süresinin Meclis görev süresiyle asimetrik olması ve ikinci bir görev süresinin verilmesi; bu bağımsızlık ve tarafsızlık ilkesinin zedeleneyeceğine ilişkin birçok görüş bulunmaktadır ve bu konuda makaleler bulunmaktadır.

Yine, yaptırım gücünün eksikliği, olmaması bir eksiklik, idareye karşı herhangi bir yaptırım söz konusu değil, Anayasa’ya aykırılık ve idari yargıda iptal davası açabilme yetkisinin olmayışı da diğer bir eksiklik.

Yine, idari başvuru yollarının tüketilmesinin ön koşulu bu kuruma başvurmayı engelliyor, zorlaştırıyor. Aslında bunları az önce bir meslektaşımız da söyledi. Evet, kamu adına, halk adına, halk için, halkın avukatı olarak olması gereken kurumları bir ön koşula bağlarsa, iç hukuk yollarının tüketilmesine, idari başvuru yollarının tüketilmesine bağlanırsa bu da bu kuruma erişimi zorlaştırıyor; bu diğer bir eksiklik.

Yine, kapsamının dar olması, askerî iş ve işlemlerin kapsamı dışında bırakılması, yargısal iş ve işlemlerin kapsam dışında bırakılması; diğer eksik hususlar.

Yine, Cumhurbaşkanının tek başına yaptığı işlemler ile resen imzaladığı kararlar ve emirlerin kapsam dışında bırakılması en büyük eksikliklerin başında geliyor. Denetçi sayısının az olması, bu azlığın alanlarında uzmanlaşmamasının, az olması nedeniyle alanlarında uzmanlaşamıyorlar; bu da bir eksiklik.

Yine, kamu denetçisi olacak kişilerin hukuk eğitimi alması zorunluluğu getirilmesi. Başvurulara baktığımızda çokça başvurular var. Çoğu hukuk mezunu değil, bu da beraberinde sorun getiriyor. Hak aramanın olduğu bir yerde hukuk nosyonuna hukuk bilgisine sahip olmamak bir eksiklik kanaatimce.

Sonuç olarak şunu ifade edebiliriz: Modern hukuklarda çok önemli bir güç kaynağı hâline dönüşen kamu bürokrasisi, hukuk devleti anlayışı çerçevesinde çeşitli organ ve kişiler tarafından farklı yöntemlerle denetlenmektedir. Çağdaş, demokratik sistemlerde yargısal, siyasal ve yönetsel denetim yöntemlerinin yanında yönetenlere de kaliteli hizmet sunulmasına olanak verebilecek birtakım yönetsel açılımlara gidilmektedir. Bu açılımlarından biri de kamu denetçiliğidir. İsveç’te ortaya çıktı bu husus, yaklaşık 120’nin üzerinde ülkede devam ediyor. Her ülkenin kendine göre yönetsel ve siyasal yapısına uygun bir teşkilat ve çalışma düzeni söz konusu, uygulanması da gerekir her ülkeye göre. Ombudsmanlık sistemi, genelde bireylerin yönetsel uygulamalarla ilgili şikâyetlerini ya da kendisinin saptadığı yönetsel bozuklukları, hak ihlallerini Parlamento adına soruşturabilen, incelediği belgeler üzerinde vardığı sonucu yönetime, şikâyetçiye ve Parlamenteoya ileten bir görevi temel almaktadır. Dolayısıyla, aslında baktığımızda, mevzuat yapısı itibarıyla çok önemli bir kurum ama az önce ifade ettiğimiz eksikliklerin olmasını da en büyük handikap olarak görüyoruz. Dolayısıyla, bu konuları da buradan ifade edelim. En azından, Kamu Denetçiliği Kurumunun daha tarafsız, daha bağımsız bir yapıya, özerk bir yapıya geçmesi için çalışmaların yapılmasını da talep ediyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN SUNAY KARAMİK - Değerli vekillerimize katkıları ve yorumları için teşekkür ediyorum.

Bu defa, gerçekten başka söz yok herhâlde... Kırmızı ışık var, yine kaçırdım.

Buyurun Sayın Vekilim.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Ben de, Başkanım, sizlere ve kıymetli Komisyon üyelerimize teşekkür ediyorum, basın mensuplarımıza da teşekkür ediyorum.

Dünkü menfur olayı kınayarak sözlerime başlamak istiyorum. İnşallah, bu tür olaylar bizim birliğimizi, beraberliğimizi daha fazla artıracaktır, daha fazla kardeşliğimizi artıracaktır diyorum. Teröre karşı tek vücut tüm millet olarak birlikte durduğumuz takdirde zaten terörü zihinlerde yenmiş olacağız. İnşallah, bu süreci de bu Meclis başarır diye temenni ediyorum milletimizle birlikte.

Tabii, bu kamu denetçiliği her ne kadar ülkemizde yeni olsa da, Mahmut Bey'in ifade ettiği gibi, Kamu Denetçisi Şeref Malkoç Bey'in Başkanlığında gerçekten bir farkındalık oluştu. Türkiye genelinde insanlar "kamu denetçiliği" kavramını, kurumunu çok daha yakinen izleme, denetleme, görme imkânı buldu. Yaklaşık 300 bine yakın, benim bildiğim kadarıyla, başvuruyu değerlendirip sonuçlandıran bir kamu denetçiliğinden bahsediyoruz.

Bir taraftan buraya yaklaşımı, işte, "Siyasi olmasın, hukukçu kökenli alalım." diyoruz. Bir taraftan, Mahmut Bey de kendisi ifade etti, Şeref Bey'in çok başarılı olduğunu, bu başarının arkasında aslında siyasi geçmişinin yattığını da söylüyor. Yani demek ki aslında siyaset buraya olumsuzluk katmıyor, olumlu bir katkısının yansması da var, bunu da görmüş oluyoruz. Aynı zamanda bu siyasetçinin arka planında hukuk geçmişinin de olduğunu görüyoruz.

Tabii, her şeyi hukuk üzerinden değerlendirdiğimiz zaman, daha doğrusu hukukçu üzerinden değerlendirdiğimiz zaman yanılığa da geçebiliriz, bazen bu tür şeylerde hukukçu görüşü lazım ama hukukçu olmayan görüş de lazım olabiliyor. Daha genel, daha objektif bakabilecek, hukuk perspektifiyle bakabildiğimiz gibi vatandaş gözüyle de bakabileceğimiz bu tür kurumların bağımsız ve tarafsız olarak iş görmesi tabii ki hepimizin istediği bir amaçtır, arzudur, bu çerçevede hareket ediyoruz. Geçen sekiz yıl önce de bu amaçla bunu yapmışız. Sekiz yıl önce yapmış olduğumuz, seçmiş olduğumuz, burada hep birlikte bu Komisyonunda seçmiş olduğumuz insanları bugün başarıyla anıyor olmamız aslında bu kurumun...

Zaten icrai nitelikte bir karar veremiyor, tavsiye nitelikte bir karar veriyor, tüm dünyada böyle; icrai nitelikte karar vermiş olsa o zaman mahkemelere ihtiyaç kalmayacak, paralel bir mahkeme olmuş olacak. Tavsiye niteliğinde olduğu için hem insan haklarına dayalı, ülkemizin daha da güçlenmesi adına hem hukuk bilincimizin gelişmesi adına hem mahkemelerimizin bu tavsiyeler ışığında vereceği kararlara bir emsal ya da bir kriter olarak bu tarz kamu denetçiliği kararlarını, raporlarını, yaklaşımını kendi kararlarına yansıtması zaten burada bizim isteğimiz, arzumuzdur; bunun misyonu budur zaten, amacı budur. Biz bu çerçevede yaklaşacağımızı ifade ediyoruz.

Tekrar, yeni seçilecek arkadaşlarımıza hayırlı olmasını, başarılar getirmesini diliyoruz. Şu ana kadar emek vermiş olanlara da teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Sağ olun.

Buyurun.

MUSTAFA ALKAYIŞ (Adıyaman) - Sayın Başkanım, ben de çok teşekkür ediyorum.

Ben de her konuşmacı gibi, sizin gibi, dün yapılan saldırıyı kınıyorum. Şehitlerimize Allah'tan rahmet diliyorum, yaralılarımıza inşallah acil şifalar diliyorum.

Tabii, Kamu Denetçiliği Kurumu artık 12 yaşında dolayısıyla belli bir tecrübeye de kavuştu. Her kurum gibi kendi mevzuatını, kendi pratiğini, kendi tecrübesini artırıyor. Yine, AK PARTİ'miz döneminde idarenin daha şeffaf, hakka hukuka daha fazla riayet etmesi için oluşturulmuş bir kurum. Kuruma baktığımız zaman da Sayın Başkanım, ilk, on iki yıl önce yüzde 20'lerde tavsiye kararına uyma 2023'te yüzde 77'lere yani yüzde 80'lere ulaşmış. Dolayısıyla da tavsiye kararlarına yüzde 80 oranında idare tarafından uyum sağlanması çok yüksek bir başarı. 2023 yılında 19.317 başvuru olmuş, bu on iki yıllık sürede de 226.720 başvuru yapılmış. Dolayısıyla, hak arama kültürünün... Vatandaşlarımızın alternatif olarak da bu yollara başvurduğu görülüyor. Tabii, kurumları sahiplendiğimiz zaman, kurumları işler hâle getirdiğimiz zaman bir farkındalık da oluşuyor. Bütün konuşmacılar da bu konuda hemfikir. Bu konuda hakikaten Şeref Malkoç Bey'in çok ciddi katkıları oldu. Biz avukatken de Adıyaman'da gelip bütün STK'leri toplayıp kurumu tanıtmayı ciddi anlamda, mesela bizim memlekette de ses getirdi, bütün Türkiye'de de bu konuda girişimler oldu.

Türkiye Büyük Millet Meclisine de bağlı, Meclis adına iş yapan, çalışan bir kurum. Bu yüzden de son derece kıymetli. Bunu daha da geliştirebiliriz.

Ben şu ana kadar görev yapan, emeği geçenlere teşekkür ediyorum. İnşallah, yeni görev alacak arkadaşlarımıza da idaremizin daha şeffaf olması, hakkın hukukun daha fazla yer bulması adına başarılar diliyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Biz teşekkür ederiz.

Buyurun Sayın Vekilim.

HARUN MERTOĞLU (Rize) - Sayın Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarım, değerli basın mensupları; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben de özellikle dünkü menfur saldırıyı şiddetle kınıyorum, lanetliyorum; ülkemizin huzuruna yapılmış olan bir olaydır. Şehitlerimize Allah'tan rahmet, yaralılarımıza da acil şifalar diliyorum.

Kamu Denetçiliği Kurumunun Kamu Başdenetçisi ve denetçileriyle alakalı toplanmış bulunuyoruz. Aslında kamu denetçiliğini konuşurken Mahmut Bey de bahsetti, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunu da birlikte ele almak gerektiğini düşünüyorum ben. Tabii, insan hakları kurumları Paris Prensipleri uyarınca kuruldu. Bağımsız olmaları, tarafsız olmaları, vermiş olduğu kararlar, üyeleri, görev teminatı, çalışanlarla ilgili bağımsızlık gibi birçok kriter var orada ama aslında Kamu Denetçiliği ile Türkiye İnsan Hakları Eşitlik Kurumunu birbirini tamamlayan kurumlar olarak görüyorum ben. Şöyle ki: Ombudsmanlık tavsiye kararı veriyor, anayasal bir kurum, idarenin yapmış olduğu eylem ve işlemlerle ilgili denetim yapıyor. Türkiye İnsan Hakları Kurumu ise idari yaptırım gücüne sahip, sadece idarenin değil, bireysel olarak, yatay olarak hem tüzel kişilik hem de gerçek kişilere yönelik başvuruları değerlendiren, inceleme yapan ve sonuçta idari yaptırım uygulayan bir kurum. Belki önümüzdeki zamanlarda her iki kurum birlikte ele alınarak yeniden bir yapılanmaya girilebilir, o konuda bir sıkıntı yok ama gerçekten de Şeref Malkoç Bey'in Başkanlığında Kamu Denetçiliği Kurumu güzide bir kurum hâline gelmiştir; yapılan başvurularda verilen tavsiye kararlarına, uygulama oranlarına baktığımızda gerçekten iyi bir oran yakalanmış ama bunun ötesinde de aslında yetki alanında da durmamış, uluslararası bir nitelik kazandırmış Şeref Bey. Gerçekten kendisine de teşekkür ediyoruz. Özellikle Gazze Raporu Uluslararası Adalet Divanında bir delil olarak sunulmuş. Yine, Ukrayna-Rusya savaşındaki ara buluculuk rolüyle hem Türkiye'yi hem de kurumu dünyaya tanıtmıştır. Bu anlamda da kendilerine teşekkür ediyorum. Gerçekten önemli bir misyon edinmiştir.

Ben, bugüne kadar görev yapmış bütün denetçi arkadaşlarımızı, Başdenetçimiz Şeref Malkoç'u tebrik ediyorum, teşekkür ediyorum. Bundan sonraki hayatlarında başarılar diliyorum. Yeni seçilecek üye ve başdenetçiye de başarılar diliyorum. Meclis olarak kamu denetçiliğinin arkasındayız diyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Teşekkür ederim Sayın Vekilim.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Başkanım, özür dilerim, bir şeyi söylemeyi unuttum, ufak bir söz verebilir misiniz?

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Tabii ki, buyurun.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Tekrar çok teşekkür ederim.

Arkadaşlar, yani "hukukçu" dedim, ben bu lafımı biraz daha düzelterek hukukçu diyeceğim. Yani Türkiye'de hukuk, hukukçular eliyle katlediliyor. Sarf, sadece biz hukukçu kimliğiyle bakarsak -burada çok hukukçu arkadaşımız var, hepsinden de ayrı ayrı özür dilerim- yani hukuku hukukçular eliyle de bu ülkede katlediyoruz. Örnek var mı? Var. Mesela, biz, burada, Can Atalay'la ilgili... Can Atalay Türkiye Büyük Millet Meclisi üyesi mi? Üyesiydi. İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu üyesi miydi? Üyesiydi. Cezaevi Alt Komisyonu üyeliğine seçildi mi bu Mecliste? Seçildi. Peki, o dönemde Can Atalay'la ilgili Anayasa Mahkemesi hak ihlali kararını verdi ama 3. Ceza Dairesi dedi ki: "Ben Anayasa Mahkemesi kararını tanımam." Anayasa Mahkemesi üyeleri ve Başkanı hakkında suç duyurusunda bulundu. Bunu yapan kimlerdi? Bunu yapan hukukçulardı. Peki, bunu yapan hukukçulardan kim karşımızda bugün? O mahkemede yargıç olan Mehmet Akarca burada başdenetçi olarak karşınızda ve o dönem Anayasa Mahkemesini tanımıyorum... Hukuku katleden ve o kararı tanımayan arkadaşımız bugün başdenetçi, huzurumuza gelecek. Şimdi "hukukçu" deyip burada hukuku tanımayan, hukuku katleden, o kararda imzası olan insanları, eğer, biz burada... Hatta Yargıtay üyesi seçimine girdi. Yargıtay üyesi seçiminde o dönem kendi meslektaşları tarafından 33 oy verildi ve bu insan istenilmedi Yargıtayda. İstenilmeyen bir adamı, kişiyi, biz, burada ombudsman olarak seçecek olursak, hepimizin eliyle hukuku katletmiş oluruz çünkü, hukukçuluğunu orada ispatladı arkadaşımız. Onun için, kamu başdenetçiliği, ombudsmanlık bir teselli makamı, teselli kurumu değil arkadaşlar. Yani, sen Yargıtay Başkanlığına seçilemedin, seni başdenetçi yapıyoruz 133 oya karşı 33 oyla. Benim sizden istirhamım yani "hukukçu" demek yetmez; çünkü "hukukçu" dersek adres buraya çıkacak, bu adres yanlış adrestir, bu adres doğru adres değildir. Çünkü, Can Atalay'ın kararına Anayasa Mahkemesi hak ihlali diyor, efendim, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine taşındı ve tekrar gidildi. Anayasa Mahkemesi: "Ben karar verdim artık, el çekmişim." Bu verilen kararların hepsi hukuka aykırıdır. Anayasa'yı tanımayan bir

üye'ye biz efendim, Türkiye’de şey diyeceğiz: Hak ihlalleriyle ilgili, kötü yönetime karşı araştırma yapacak, karar verecek. Böyle bir beklenti içerisine girmeyelim diye düşünüyorum.

AHMET SALİH DAL (Kilis) - Siz destek mi vereceksiniz?

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Nasıl?

AHMET SALİH DAL (Kilis) - Siz mi destek veriyorsunuz?

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Ben özür dilerim, siz söz alın konuşun, ben düşüncemi söylüyorum.

AHMET SALİH DAL (Kilis) - Hayır, yani Mehmet Akarca’yla ilgili kim diyor seçilecek diye?

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Beyefendi, ben düşüncemi söylüyorum, yani konuşmamı bölmek için... Rahatsız olduysanız da arkadaşlar, herkesin adresi “hukukçu”ya çıktığı için söylüyorum ben, açıklık getiriyorum. Yani sırf laf atmak için...

Buyurun, ben sizi dinliyorum.

AHMET SALİH DAL (Kilis) - Seçilmek için söylüyorsunuz da...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Özür dilerim, ben sizi dinliyorum. Ben dinlemeyi bilirim, konuşmayı da.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Devam edebilir miyim Başkanım, eğer arkadaş konuşmayacaksa?

BAŞKAN SUNAY KARAMİK - Buyurun, devam edin ama süreyi de verimli kullanırsak çok memnun olacağız.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Kimse konuşmuyor ama.

BAŞKAN SUNAY KARAMİK - Ama gündeme geçeceğiz daha yani beş dakika ayırmıştık bu bölüme, o yüzden.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Değerli Başkanım, zaten gündem bu, bakın gündem burada, ben gündem dışına çıkmadım ki.

BAŞKAN SUNAY KARAMİK - Gündemin diğer maddesine geçmek için...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Diğerleriyle, onlarla ilgili de konuşacağım. Ben gündem dışına çıkmadım, siyasi bir şey anlatmadım ki arkadaşlar, olması gerekeni anlattım ama eğer bu rahatsızlık veriyorsa ben anlatmayayım isterseniz.

BAŞKAN SUNAY KARAMİK - Estağfurullah ama vermek istediğiniz mesaj anlaşıldı.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Düşünce ve ifade özgürlüğü açısından devam etmek istiyorum ben.

Şimdi, burası bir teselli koltuğu olmamalı yani “hukukçu” diyerek de... Yani hukuk da gerçekten Türkiye’de “Hukukçuyum.” diyenlerin eliyle katledildi. Yargıtay Başkanı 37 turda ancak seçilebildi. Yani 37’nci turda, o dönem bu arkadaşımız maalesef seçilememişti. Ancak tabii, kimin adayı olarak görünüyordu? AK PARTİ ile MHP’nin adayı olarak görünüyordu. Şimdi, eğer burada bu aday üzerinde ombudsman olarak gizli bir ittifak varsa ben bu gizli ittifakı ifşa etmek için söyledim. Çünkü ben “hukukçu” derken baktım, herkes hukukçu, hukukçu, adres oraya sübliminal yolla mesaj veriliyor, bu sübliminal yolla mesajı açık bir vaziyette izah etmek için ben söz aldım.

Tekrar teşekkür ediyorum, saygılarımı sunuyorum.

Ombudsmanlık teselli veya hut da “Yargıtayda sen seçilemedin kardeşim, sen bekle, biz seni burada ombudsman seçeceğiz...” Bu olmaz ama şunu da söyleyeyim: Şimdi, burada Adalet Komisyonunda olan arkadaşlarımız var; değerli milletvekili arkadaşlarım, Adalet Komisyonunda şöyle bir tartışma açıldı: Adalet Komisyonunda bu yeni görüşülen pakette “Bölge adliye mahkemelerindeki cumhuriyet başsavcı vekillerini kıdeme göre yapmayalım. Niye kıdeme göre yapmayalım?” dediler. “Ya arkadaşlar, idarede devamlılık esastır, emekliliği geliyor, son altı ay veya son bir ay, bir yıl veya iki yıl kuruma faydalı olamıyor.” Şimdi, arkadaşlar, Yargıtayda emekliliği verilmiş, emekliye ayrılmış olan birisinin bu aşamadan sonra gelip ombudsmanlığa... Eski ölü hâlde, geçmişte de, yine Yargıtay üyesi bir arkadaşımız ilk kurulduğu zaman Başkandı, Ombudsmandı, o dönem bu kurum gelişmedi. Yani sizden istihdam ediyorum, özellikle Mehmet Bey’in yani bu konuda bu Kuruma faydasının olacağını sanmıyorum. Burası, emeklilik sonrası veya emeklilik döneminin bir teselli veya koltuk makamı olmamalı.

Teşekkür ederim, saygılarımı sunarım.

BAŞKAN SUNAY KARAMİK - Buyurun Naci Bey.

NACİ ŞANLITÜRK (Ordu) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri, kıymetli basın mensupları; ben de öncelikle hepinizi saygı ve sevgilerimle selamlıyorum.

Dünkü saldırıyı şiddetle kınadığımı burada belirterek başlamak istiyorum. Rahmetli olan şehitlerimize Allah'tan rahmet diliyorum, yaralılarımıza acil şifalar diliyorum. Ülkenin birliğine, beraberliğine sıkılmış bir kurşundur, saldırıdır, bunu böyle değerlendiriyorum.

Tabii, bu, bugün burada toplanmamızın sebebi... Ben kendimi de tanıtayım: Milliyetçi Hareket Partisi Ordu Milletvekili Naci Şanlıtürk, İnsan Hakları İnceleme Komisyonunun Sözcüsüyüm. Kamu Denetçiliği noktasında bu zamana kadar görev yapan arkadaşlarımıza ben gerçekten teşekkür ediyorum. İktidarıyla muhalefetiyle alınan bu zamana kadar yapmış olduğu, verdiği kararlarda hemfikir olunmasını da değerli buluyorum, teşekkür ediyorum. Bundan sonraki yaşamlarında ben de başarılar diliyorum.

Sayın Tanal'ın da söylediği gibi, burada daha seçim yapılmadan bir adayın lehinde ve aleyhinde bir propaganda yapıyormuşçasına böyle söylemlerini de doğru bulmuyorum, onu ilave edeyim. Tabii, Kamu Denetçiliği Başkanlığı seçiminde illa hukukçu olmalı diye böyle bir şart da yok bildiğim kadarıyla. Dolayısıyla hukukçu olacak ya da olmayacak diye bir kavram, kural da yok.

Burada ben seçilecek arkadaşlara başarılar diliyorum. Türkiye Büyük Millet Meclisinin bir mensubu olarak zaman zaman bize de Kamu Denetçiliği geliyor, aldığı kararlarda bilgiler veriyor. İnsan Hakları İnceleme Komisyonuna da geldiler, bilgiler verdiler, Sayın Tanal da diğer milletvekillerimiz de oradaydı. Bundan sonra seçilecek arkadaşlar da vermiş oldukları kararlarla... Yine Türkiye Büyük Millet Meclisinin denetleme görevi de var, biliyorsunuz, bizim üzerimizde dolayısıyla ortak çalışacağımız bir kurul olacak diye düşünüyorum.

Seçilecek arkadaşlara başarılar diliyorum. Seçim öncesinde lehte ve aleyhte konuşmanın doğru olmadığını da buradan ifade etmek istiyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Teşekkür ederim.

Adem Bey, tekrar söz istediniz.

Buyurun

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Evet, ben tekrar söz istedim, herhâlde yanlış anlaşıldım diye düşünerek söz istedim.

Tabii, aslında biz Mahmut Bey'le aynı şeyleri söylüyoruz ama farklıymış gibi anlatıyoruz. Kendisi buraya seçilecek kişilerin hukukçu ve hukuk geçmişli olmasının öneminden bahsetti. Ben "İllaki hukuk geçmişli olması şart değil." dedim. Daha sonra, aslında beni teyit eden konuşma yapmış oldu. Evet, aynı fikre doğru gelmemiz sevindirici.

Tabii, buralarda Kamu Denetçiliği gibi kurumlar hani tavsiye niteliğinde de karar verdiği için, özellikle kendi meslek alanında; bu hukuk olur, siyaset olur, başka alanlardaki tecrübe birikimi olan insanlarımızı buralara getirip buralarda bir bakış oluşturmalarının ben kıymetli olduğunu düşünüyorum yani "Falan yerde, işte, seçimi kaybetmiş; burada niye buna böyle bir yer açıyoruz? Veya şöyledir..." Özgür Bey de Manisa'da belediye başkanlığı seçimini kaybetti. Ne yani genel başkan olmasın mı, şimdi onun önünü kapatalım mı? Bu olabilir; Yargıtay seçiminde de seçilemeyebilir, başka yerde de olabilir veya işte, hukukçu kimliği... Bak, bu memleket... Biz iktidar partisini kapatan Anayasa Mahkemesi Başkanını Cumhurbaşkanını yapmışız ya. Refah Partisi iktidar partisinden onu kapatan Anayasa Mahkemesi Başkanını biz Cumhurbaşkanını yapmışız. Çıkmış, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı "habis, urlar" diye iddianamesine ifade geçirmiş ya "habis, urlar" diye ifade geçirmiş. Siz hangi hukukçuluktan bahsediyorsunuz, hangi hukuk geçmişinden bahsediyorsunuz? Yani bu adamlar Yargıtay Başsavcısıydı ve biz bunları yaşadık, 367 garabetlerini yaşadık, bunlar Yargıtay Başsavcıları tarafından yaşandı. Dolayısıyla, şimdi onu hukukçu kimliğiyle öne çıkarıp bunları paye verip öbür taraftan, hukukçu kimliğiyle ön tarafta olan diğer insanları itibarsızlaştırmaya çalışmayı da ben doğru bulmuyorum. Bu anlamda da bir açıklama gereği hissettim. Tabii ki zaman zaman bir yerlere aday oluruz, seçilemeyebiliriz; Mahmut Bey de aday olur seçilemez, ben de aday olur seçilemem ama sonraki dönemlerle alakalı biz herhangi bir yere gelemeyeceğiz diye bir kaide yok. Kaldı ki buraya başvuru yapanlarla -işte "Mehmet Akarca" diye ifade ettiniz- onunla alakalı da konuşmuş değilim yani bir ön alınma veya bir ön yargı oluşsun diye de bir kanaatimiz söz konusu değildir.

Ben tekrar teşekkür ediyorum.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Bir sataşmadan söz alabilir miyim Başkanım.

KAMURAN TANHAN (Mardin) - Başkanım...

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Ama bir yerde de artık durmamız gerekiyor.

KAMURAN TANHAN (Mardin) - Yok, yok, Başkanım, ben hukukçu kimliğini söyledim.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Son üç dakika, 3 kişi var söz almak isteyen, herkese bir dakika veriyorum.

KAMURAN TANHAN (Mardin) - Tamam, teşekkür ediyorum.

Şimdi benim kastım...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Hiç konuşmayanlara bir dakika vererseniz adaletsizlik olur.

KAMURAN TANHAN (Mardin) - Sayın Tanal...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Ben herkesin hakkını savunmak zorundayım yani özür dilerim.

KAMURAN TANHAN (Mardin) - Hukukçu kimliğinden kastım, insan haklarını özümsemiş, hukuki normları -hatta o zaman şunu dedim- özümsemiş kişilerden olması gerekir, insan haklarına saygılı olması gerekir. Şimdi, Mehmet Akarca insan haklarına, Anayasa'ya, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne aykırı, karşı hatta yok sayan bir yerde. Dolayısıyla hukukçu olup olmaması bizi ilgilendirmiyor; benim kastım ona ilişkin değildi.

Şunu açıkça ifade edelim: Tercih edeceğimiz son kişi o olur mesleki pratiğinden dolayı. Sizin de ifade ettiğiniz Yargıtay 3. Ceza Dairesi Başkanı neredeyse kamuoyunda “tetikçi daire” diye geçtiği için tercih edeceğimiz son kişi olur ama reklam olmasın diye onun ismini geçirmeyeceğim. Benim kastım, binlerce kilometre uzakta, Türkiye'nin, dünyanın dört bir yanında insan hakları ihlallerine dosya üzerinden karar veren ve Türkiye'nin de “ad hoc” hâkimi gönderdiği Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi gibi bağımsız, tarafsız, insan haklarına saygılı ve özümsemiş hukukçulardandı. Dolayısıyla bahsettiğiniz zat hukukçu olabilir, hukuk mezunu olabilir ama bir insan hakları ya da hukukçu nosyonu söz konusu değil; benim kastım oydu.

Teşekkür ediyorum.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Aynı şeyi söyledik üstat, farklı bir şey söylemedik.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - O zaman tamam, söz almak istemiyorsunuz yani.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Yok, biraz önce, sayın meslektaşımın, bir önceki konuşmacı üstadın bana orada bir sataşması var.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Sana sataşma yok Mahmut Abi. Ben sana niye sataşayım?

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Hep birbirinizi onaylayan konuşmalar yapıyorsunuz.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Sen sataşılacak en son adamsın.

TEKİN BİNGÖL (Ankara) - Sayın Başkanım, benim de söz talebim var.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Buyurun.

TEKİN BİNGÖL (Ankara) - Teşekkür ederim.

Şimdi, tabii, bir görüşe, bir düşünceye karşı çıkılırken kötü örneklerle, anlamsız bir şekilde karşı çıkmanın hiçbir yararı yok. Konu farklı; burada kamu denetçiliğiyle ilgili bir düşünce ifade ediliyor. Getirip bunu Sayın Genel Başkanımızla özdeşleştirmek son derece yanlış ve anlamsız. Konuşmalarımıza dikkat edelim. Ne oluyor? Komisyon tartışmaları gerginleşiyor, farklı yerlere çekiliyor. Ben de şimdi burada, bu Parlamento çatısı altında çok anlamsız bir şekilde adrese teslim seçimlerin olduğunun onlarca örneğini veririm. Şimdi, formalite seçimleri yapmanın hiçbir yararı yok, ne Parlamento'ya ne de Türkiye'ye. Mahmut Bey bir konuya dikkat çekti; bunu değişik yerlere çekmek hiç şık değil. Dolayısıyla Sayın Genel Başkanımız, Cumhuriyet Halk Partisi demokrasiyi işleten bir partidir, sosyal demokrat bir partidir. Elbette, farklı dönemlerde bizim her bir partili arkadaşımız değişik yerlere aday olabilir, kazanabilirler, kaybedebilirler ama sonuçta, geline sürecin sonunda o şahsın nereye geldiğine bakmak lazım. Bugün Sayın Özgür Özel Cumhuriyet Halk Partisinin Genel Başkanı'dır. Son seçimde Cumhuriyet Halk Partisini Türkiye'nin 1'inci partisi yapmıştır. 412 yerde belediye başkanlığı kazanmanın önünü açmıştır, bir değişim hareketini Türkiye'nin geneline yaymak adına bir çalışma sergiliyor. Onun için örnek verirken böyle anlamsız, hiç ilgisi olmayan ve yanlış yerlere çekilecek örnek vermekten kaçınalım. Yoksa bu tartışmayı biz çok büyütürüz, çok çok büyütürüz.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Necmettin Bey, buyurun. Kısa konuşacağınızın sözünü alıyorum sizden.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Dünkü olayı ben de lanetliyorum.

Burada ben gündemle ilgili bir hususu arz etmek istedim: Keşke kaç kişiye gündem dışı söz vereceğinizi öğrenebilseydik, burada âdeta avukatların kendi aralarında bir meslek kavgalarının yaşandığına şahit olduk. Elbette, bu tür bir toplantıda ne meslek dayanışması veya meslek dışlaması olmamalı. Bir de şahısların isim olarak zikredilmesini şahsen doğru bulmadığımı belirtmek isterim. Ne denetçiliğe aday olan şahısların ne de siyasi figürlerin tartışılacağı yer değil burası. Burası bir ihtisas komisyonu, burada bir üretim yapmak üzere geldik.

Belki arkadaşlar Genel Kurula çok katılma mecburiyeti hissetmiyor olabilirler, bizim sayımız az olduğu için oraya gitmek zorundayız; o açıdan da toplantı ne zaman bitecek, uzayacak mı? Ben bunu sormak istiyorum Başkanım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - O zaman gündem maddelerine geçiyorum.

MEHMET TAYTAK (Afyonkarahisar) - Sayın Başkanım, ben konuşmak istiyorum son konuşmacı olarak, müsaade ederseniz.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Buyurun Mehmet Bey.

MEHMET TAYTAK (Afyonkarahisar) - Sayın Başkanım, sayın milletvekillerim, kıymetli arkadaşlarım; burada bugün Kamu Denetçiliği Kurumuyla ilgili seçim yapmak üzere toplanmış bulunmaktayız. Öncelikle, dün yaşanan menfur olayla ilgili şehitlerimize rahmet diliyorum, yaralılarımıza şifa diliyorum ve sonuç olarak da ne olursa olsun, ne yapılırsa yapılsın bu ülkenin birliğini, dirliğini hiç kimsenin bozmayacağını da burada ifade etmek istiyorum.

Benden önceki arkadaşım güzel söyledi, herkes bir şey söylüyor, “Onu kastetmedim, bunu kastettim; o şekilde oldu, bu şekilde oldu.” türünden devam ediyoruz. Özellikle bir arkadaşımızın hukuk fakültesini bitirmiş, Yargıtayda görev yapmış, mahkemede görev yapmış ve buraya aday olduğunu düşündüğümüz Mehmet Akarca Beyefendi’nin üzerinden onun hiçbir şeyi saymadığını ifade edilmesi falan kendisinin olmadığı yerde bana göre saygısızlıktır. Mahmut Bey de bunun dışında, 3. Mahkemede görev aldığını söyledi ama o da doğru değil 14. Mahkemede görev almış Mehmet Bey. Yani burada istemeyen zaten oyunu vermeyecektir, isteyen oyunu verecektir; sonucun Türk milletine hayırlı olmasını diliyor, hepinize saygılar sunuyorum efendim.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Sağ olun.

Son söz olarak Mahmut Bey, buyurun.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Zaten İç Tüzük 86’ncı maddeye göre son söz milletvekilinin ya Değerli Başkanım, şimdi son sözüm.

MEHMET TAYTAK (Afyonkarahisar) - Mahmut Bey, benim milletvekilliğini saymıyor musunuz?

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Özür dilerim, siz baş tacısınız ama bunu derken İç Tüzük 86’ya binaen söyledim, öyle şey olabilir mi?

Hukuki konuşuyorum, zaten cümle oydu, “Hukuku katledenler hukukçulardır.” dedim. Bize hukuk fakültesi birinci sınıfta hocalarımızın ilk öğrettiği şey “Çocuklar, kötü emsal, emsal sayılmaz.” derdi ama siz kötü emsalleri emsal saydınız ve bunu bir rövanş anlamına getirdiniz. Parlamento rövanş alanı yeri değil, olmamalı. Değerli üstadım hemen dedi ki: “Efendim, burası adı üzerinde bir ihtisas komisyonudur.” Biz ihtisas görevini şu anda yapmıyoruz, şu anda bir tercih yapıyoruz. Yani onun için siyasi figürlerin tam konuşulacağı yer burası. Niye tam burası? Çünkü biz burada değerli Mustafa Bey arkadaşımız dedi ki: “İşte, şu kadar karar başvuruldu, bu kadar uyum var.” Yani orada toplu başvurular var, o sayıyı arttıran o. Türkiye’de gerçekten idarenin hukuka uyumluluğunu eğer kastedecek olursak Türkiye’de en fazla hak ihlal eden kurum idaredir. Yani “Nedir, örnek verin.” diyeceksiniz ben size örnek söyleyeyim: Yani Allah rızası için Milli Eğitim okulları yeni açıldı yani şu anda Şanlıurfa’da 50 nüfustan az olan okul, sınıf sayısı azınlıkta. Hak ihlali diyorsak, bu kurumun asıl amacı hak ihlallerini engellemektir. Şimdi, siyasi iktidara bağımlı olarak bir arkadaşımız seçildiği zaman ne yapacak? “Ben bu hak ihlali kararını veriyorum, kime dokunacak, iktidar bana ne diyecek?”

Bakin, artık son sözlerle bitireceğim. Değerli Mustafa Bey ve Adem Bey, çıplak bir örnek: Türkiye’de tüm barolar Ankara’ya kadar yürüdü. Ankara girişinde denildi ki “Biz buraya girişi vermeyeceğiz.” İçişleri Bakanı Sayın Soylu Bey döneminde. Ben kalktım, o dönem Kamu Denetçiliği Kurumuna dedim ki: “Bu, seyahat özgürlüğünü engellemektir, bu hukuka aykırıdır; bu yürüyüş demokratiktir, barışçıldır, silahsızdır.” Bu gerekçelerden dolayı Kamu Denetçiliği Kurumuna ben şikâyet ettim, Kamu Denetçiliği Kurumu hak ihlali kararı verdi, bir.

İkinci örnek -kısa keseceğim Başkanım, özür diliyorum- bu Yüksel Caddesi’nde İnsan Hakları Anıtı var. İnsan Hakları Anıtı’nın etrafı Emniyet tarafından ablukaya alınmıştı. O İnsan Hakları Anıtı’nın ablukaya alınması demek, aslında bir düşünce ve ifade özgürlüğünün ablukaya alınması demektir. Onun için, yine, aynı şekilde Kamu Denetçiliği Kurumuna müracaat ettiğimde -Kamu Denetçiliği Kurumunun iki kararı da çok yürekli karar- dedi ki: “Bu bir hak ihlalidir, bu bir keyfiliktir.” Bunu hukuka aykırı buldu.

Bunun üzerine İçişleri Bakanlığı ne yaptı? Kamu Denetçiliği Kurumuna “Siz bizim bu işlemlerimizle ilgili nasıl böyle bir karar verirsiniz?” diye baskı yaptılar. İşte, önemli olan ne, biliyor musunuz? Biraz önce ben teşekkürü yaparken boşu boşuna Kamu Denetçiliği Kurumuna yapmadım, bu tür kararların arkasında durabilen insanlar açısından, yöneticiler açısından söylüyorum. Yani bu Sayın Akarca’yla ilgili dediğim konu da çünkü siyasi misyonunu vesairesini Yargıtaydaki kararlardan belirttiği için... Anayasa Mahkemesi kararlarından bahsetti üstadımız, 13’de uymaz Anayasa Mahkemesi kararına yani orada dil sürçmesi olabilir.

MEHMET TAYTAK (Afyonkarahisar) - 14.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Uymadı, o da uymadı. Anayasa Mahkemesinin dünya kadar kararı var arkadaşlar yani netice itibarıyla burada şunu söyleyeyim: Hukuk nosyonuna sahip olmak farklı bir şey yani şimdi, şunu söyleyeyim...

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Mahmut Bey, sen Şeref Bey'e oy vermiş miydin? Şeref Bey seçilirken oy vermiş miydin?

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Adem Bey, üstadımız, hukukçular şey yapıyor, zaten bu tür "Hukukçuyum." diyen arkadaşlarımız hukuku katlediyor üstadım, ben değil, ben hukuku savunuyorum.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) - Mahmut Bey, o heyeti burası seçti, şimdiki heyeti de burası seçti.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Teşekkür ederim.

Saygılarımı sunarım.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Sayın Vekilim, teşekkür ederim.

Gündeme devam ediyorum.

Şimdi, bu aşamada görsel basını dışarıya davet edeceğim.

Teşekkür ederim.

Yazılı basın kalabiliyor.

IV.- ALT KOMİSYONLAR

1.- Kamu denetçisi adaylarını belirlemek üzere alt komisyon kurulması

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Gündemimizde, öncelikle, siyasi partilerin güçleri oranında temsil edileceği bir alt komisyon kurulması yer almaktadır. Başkanını seçerek çalışmalara başlayacak olan alt komisyonun görevi, seçilecek denetçi sayısının 3 katı kadar aday, 12 aday 31 Ekim 2024 tarihine kadar belirleyerek Karma Komisyonuna sunmaktır. Alt komisyon her adayı dinleyebileceği gibi, dosya üzerinde ve birleşik oy pusulasıyla da seçimini yapabilir.

Sayın üyelerimiz, şimdi alt komisyon kurulmasına ilişkin bir önerge vardır, okutup işleme alacağım.

Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Oluşan Karma Komisyon Başkanlığına

6328 sayılı Kanun'un 11'inci maddesinin (6)'ncı fıkrası uyarınca seçilecek 4 kamu denetçisinin 3 katı kadar adayı (12 aday) belirlemek üzere aşağıdaki üyelerden kurulu bir alt komisyon oluşturmasını arz ve teklif ederiz.

Ahmet Salih Dal

Kilis

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Önerge üzerinde öncelikle önerge sahibine, daha sonra da diğer milletvekillerine söz hakkı vereceğim. Önerge sahibi konuşma hakkını kullanabileceği gibi, sadece önergesinin gerekçesini de okutabilir.

Gerekçeyi okuyalım lütfen.

Gerekçe:

14/6/2012 tarihli ve 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu'nun 11'inci maddesi hükümleri gereğince, başdenetçi ve denetçilerin görev sürelerinin bitmesinden doksan gün önce Kamu Denetçiliği Kurumu tarafından durumun TBMM Başkanlığına bildirilmesi gerekmekte olup Kamu Denetçiliği Kurumunun 28/8/2024 tarihli ve 16574 sayılı yazısıyla TBMM Başkanlığına gerekli bildirim yapılmıştır.

Yapılan bildirimin ardından adaylık koşulları ve başvuru süresine ilişkin ilan, TBMM Başkanlığı tarafından 1/10/2024 tarih ve 32679 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.

Başdenetçi ve denetçi olmak isteyenler TBMM Başkanlığına yazılı olarak 16 Ekim 2024 saat 17.00'ye kadar başvuruda bulunmuştur. Kamu başdenetçisi olmak için 5 kişi ve kamu denetçisi olmak için 127 kişi olmak üzere toplam 132 aday adayının başvuru evrakı TBMM Başkanlığı tarafından 17 Ekim 2024 tarihinde Karma Komisyonumuza gönderilmiştir.

Başdenetçi ve denetçi olmak isteyen adayların tanıtım bilgileri ve öz geçmişleri 22 Ekim 2024 tarihli toplantı çağrı yazısı ekinde CD hâlinde Karma Komisyon üyelerine dağıtılmıştır.

6328 sayılı Kanun'un 11'inci maddesi gereğince Karma Komisyon tarafından seçimi gerçekleştirilecek 4 kamu denetçisi için başvuru süresinin bittiği tarihten (16 Ekim 2024) itibaren on beş gün içinde 31 Ekim 2024 tarihine kadar denetçi sayısının 3 katı kadar adayı belirlemek üzere bir alt komisyon kurulması gerekmektedir.

Siyasi partilerin güçleri oranında temsil edildiği alt komisyonun seçilecek 4 denetçi için 12 adayı belirleyerek 31 Ekim 2024 tarihine kadar Karma Komisyona sunması gerekmektedir. Bu nedenle, Meclis teamüllerine göre grubu bulunan bütün partilerin temsilini sağlayacak şekilde 14 üyeli bir alt komisyon kurulmasına ihtiyaç duyulmaktadır. 40 üyeden oluşan Karma Komisyonumuzda oluşturulacak 14 üyeli alt komisyonda Adalet ve Kalkınma Partisinden 7, Cumhuriyet Halk Partisinden 3, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi, Milliyetçi Hareket Partisi, İYİ Parti ve Saadet Partisinden 1'er üye görev alabilecektir.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Teşekkür ederim.

İlk önce önergeyi oylayacağım.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler.... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Böylelikle, seçilecek denetçi sayısının 3 katı kadar adayı, 12 adayı belirleyerek Karma Komisyona sunmak üzere 14 kişiyi seçeceğiz.

14 kişi için belirlenen isimleri okuyacağım.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Siyasi partileri ismen de okur musunuz?

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Okuyacağım.

Adalet ve Kalkınma Partisi: Ahmet Salih Dal, Süleyman Şahan, Behiye Eker, Cevahir Asuman Yazmacı, Mustafa Alkayış, Harun Mertoğlu, Meliha Akyol.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Özür dilerim. Her partiye kaç üye düşüyor? Önce onu okursanız.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - 7 AK PARTİ, 3 CHP; onlar okundu aslında da.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Okuduk, evet.

Şimdi, Cumhuriyet Halk Partisi üyelerini okuyorum: Mahmut Tanal, Rıfat Turuntay Nalbantoğlu, Ahmet Baran Yazgan.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi: Ali Bozan.

Milliyetçi Hareket Partisi: Mehmet Taytak.

İYİ Parti: Metin Ergun.

Saadet Partisi: Necmettin Çalışkan.

Böylece alt komisyonumuz kurulmuştur.

Alt komisyonun seçtiği 12 aday Karma Komisyonumuza sunulduktan sonra Karma Komisyon çalışmalarımıza devam edeceğiz.

6328 sayılı Kanun'un 11'inci maddesi gereğince Karma Komisyonumuz 31 Ekim 2024 tarihine kadar 3 başdenetçi adayını belirleyerek Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna bildirmesi gerekmektedir.

V.- KARMA KOMİSYONLAR

A.- Görüşmeler

1.- Kamu Başdenetçisi aday adaylarının dinlenmesi

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Gündemimizin ikinci sırasında yer alan kamu başdenetçisi aday adaylarının dinlenmesi hususunu öncelikle oylarınıza sunacağım: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kamu başdenetçi aday adaylarının dinlenmesi için soy isimleri itibarıyla harf sırasına göre aday adaylarını davet edeceğiz.

O zaman Mehmet Akarca'yla başlayalım.

Hoş geldiniz, adaylarımıza kendilerini tanıtmaları için beş dakika veriyoruz.

Tekrar hoşgeldiniz diyorum Mehmet Bey, nasılsınız, iyi misiniz?

MEHMET AKARCA - Sayın Başkanım, şahsınızı ve bütün Komisyon üyelerini saygıyla selamlıyorum.

Çok teşekkür ediyorum, sağ olun Sayın Başkanım.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Ben sözü size bırakıyorum. Kendinizi tanıtırsanız memnun oluruz.

MEHMET AKARCA - Saygıdeğer Başkanım, kıymetli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Mehmet Akarca; Yargıtay Onursal Başkanı, 1963 Şirvan doğumluyum. Ceyhan'da ilkokulu bitirdim, ortaokul ve lise tahsilimi İzmir Karşıyaka'da Havva Özişbakan Lisesinde yaptım. 9 Eylül Hukuk Fakültesini 1986 yılında bitirdim. Hâkimlik mesleği benim idealimdi, rahmetli babamın da tavsiyesiyle hâkimlik sınavlarına girdim ve hâkimlik sınavını kazanıp stajı bitirdikten sonra sırasıyla Uşak Ulubey hâkimliği, daha sonra 1993-1995 yılları arasında Van Gevaş ilçe hâkimliği; asliye ceza, sulh hukuk, kadastro ve seçim hâkimliği görevinde bulunduktan sonra Aydın Sultanhisar ilçesine tayin oldum. Aydın Sultanhisar hâkimi olarak da asliye ceza, sulh hukuk, kadastro ve seçim hâkimliği görevinde bulundum 1995-1998 yılları arasında ve 1998 yılında Sivas 1. Ağır Ceza Mahkemesi Başkanlığına tayin oldum. 2000 yılında Kütahya Ağır Ceza Mahkemesi Başkanlığı ve Adalet Komisyonu Başkanlığına tayin oldum. Kütahya'da beş yıl görev yaptıktan sonra da İzmir Karşıyaka Ağır Ceza Mahkemesi Başkanlığına ve Adalet Komisyonu Başkanlığına tayin oldum, orada da beş yıl görev yaptıktan sonra 18 Ocak 2010 yılında Yargıtay üyeliğine seçildim. Yargıtay 5. Ceza Dairesinde görev yaptıktan sonra da 2013 yılı Ekim ayında Yargıtay 14. Ceza Dairesi Başkanlığına seçildim. Daha sonra da 2015 yılı Mayıs ayında da Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının emekliye ayrılmış olması nedeniyle Yargıtay Büyük Genel Kurulunun gösterdiği 5 aday arasından en yüksek oyu alarak Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından da Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı görevine seçildim. O görevde de dört yılı bitirdikten sonra bir kez daha seçildim ve on ay kadar daha yaptım. Daha sonra da 24 Mart 2020 tarihinde pandemi süreciyle birlikte Yargıtay Başkanlığı görevine seçildim ve 14 Mayıs 2024 tarihinde de görevim sona erdi ve emekliye ayrıldım. Evliyim, 2 çocuğum var. Eşim de emekli, Sosyal Sigortalar Kurumu avukatıydı. Oğlum elektrik elektronik mühendisi, kızım da şu anda Bilkent Hukuk Fakültesi 2'nci sınıfta okumaktadır.

Kamu Başdenetçiliği görevine aday oldum. Takdirlerinize sunuyorum. Elbette bu önemli görevde, yüce Komisyonumuz ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulumuz uygun görürlerse, insan haklarına, adalete, hukuka, hakkaniyete uygun bir şekilde, tarafsız bir şekilde görev yapma gayreti içerisinde olacağımı ifade etmek isterim. Çünkü Kamu Denetçiliği Kurumu, malumunuz olduğu üzere, 14 Haziran 2012 tarihinde kabul edilen 6328 sayılı Yasa'yla kuruldu. Anayasa'mızda 2010 yılı referandumuyla 74'üncü maddede yapılan bir ilaveyle anayasal dayanağı oluşturuldu.

Kamu Başdenetçiliği bütün dünyada çok saygın bir kurum. Kamunun işleyişini etkin bir şekilde denetleyen önemli bir şikâyet mekanizması, bunun farkındayım. Eğer teveccüh gösterirlerse, sizler Sayın Komisyonumuz ve Sayın Büyük Millet Meclisimizin Genel Kurulu, bu göreve talibim.

Takdirlerinize arz ediyorum.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Teşekkür ederim, sağ olun.

MEHMET AKARCA - Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Diğer adayı davet edelim, soyadı sırasıyla gidiyoruz.

Mahmut Aytekin...

Mahmut Bey, hoş geldiniz.

Buyurun lütfen.

Nasılsınız?

MAHMUT AYTEKİN - Teşekkür ederim.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Her başvuru sahibine beş dakikalık süre ayırdık sizi dinlemek için.

Buyurun.

MAHMUT AYTEKİN - Evvela, Komisyonumuzu, herkesi saygıyla selamlıyorum ve dünkü menfur saldırıdan dolayı şehitlerimize rahmet, yaralılarımıza acil şifalar diliyorum. İnşallah, bir daha böyle bir acı yaşamayız.

Mahmut Aytekin, 1966 İstanbul doğumluyum. Ortaöğretimimi Tekirdağ İmam Hatip Lisesinde okudum. Arkasından, lisansta Marmara İlahiyat okudum. Sonrasında da yüksek lisansımı yine Marmara Üniversitesinde felsefe tarihinde yaptım. Öğretmen olarak meslek hayatına başladım. Öğretmenlik yaptığım dönemde İstanbul'da okul idareciliği, İl Millî Eğitimde AR-GE biriminde çalıştım. Arkasından, 2017 yılında Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığına geldim. 3 başkanla çalıştıktan sonra, şu anda, Millî Eğitim Bakan Yardımcımız Nazif Yılmaz Bey'in danışmanı olarak görev yapmaktayım. AR-GE biriminde çalıştığım dönemde, Ombudsmanlığın 2010-2012'li yıllarda ilanını, kanunu görmüştüm. Dolayısıyla burada nasıl görev alabilirim diye o zamanlar bakarken bu ilanı gördüm, bu ilan üzerine de başdenetçilik başvurusu yaparak huzurunuzda geldim.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Evet, hayırlı olsun.

MAHMUT AYTEKİN - Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Biz teşekkür ederiz.

Biz, diğer adaylarımızı dinlemek üzere devam ediyoruz. Size iyi günler dileriz.

MAHMUT AYTEKİN - Peki, ben de heyetinizi saygıyla selamlıyorum, kolaylıklar diliyorum.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Sağ olun.

Bir sonraki adayımız Nurettin Pariltı.

Nurettin Bey, hoş geldiniz.

NURETTİN PARILTI - Hoş bulduk.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Nasılsınız?

NURETTİN PARILTI - Teşekkür ederim. Siz nasılsınız?

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Biz de iyiyiz, sağ olun.

Her adayımıza beş dakika süre ayırdık kendisini tanıtmayı için, ben sözü size bırakıyorum.

Buyurun.

NURETTİN PARILTI - Teşekkür ederim.

Benim ismim Nurettin Pariltı. Aslen Rizeli olup 1961 Çankırı doğumluyum. Babamın, dedemin mesleği gereği orada doğmuşum, bir kısım eğitim hayatım orada geçti, ilkokulun iki senesi ve liseyi orada okudum. 1980'deki ihtilal sonrasında tekrar -1978'de liseyi bitirdim ama iki sene bir ara verdim- bir yıl Trabzon Fatih Yüksek Öğretmen Okulu kimya-fizik Bölümünde okudum, orayı bıraktım ben öğretmen olamam diye, tebeşir tutmaktan çok hoşlanmazdım. Sonra, o sene Erzurum Atatürk Üniversitesi İşletme Bölümünü kazandım. Aslında, o zaman da iktisadi ve idari birimler değildi, işletme fakültesiydi, biz girdiğimiz sene iktisadi ve idari birimler oldu. 1986 yılında oradan mezun oldum. 1987 yılında Ankara Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme Bölümüne asistan olarak girdim. O zamandan bu zamana aynı yerdeyim, üniversitemizin adı değişti, odam aynı oda, sadece bir yıl bir hocamızın daveti üzerine emekli olup Türk Hava Kurumunda çalıştım, orada idari görevler yaptım, genel sekreterlik, rektör yardımcılığı gibi, sonra tekrar geri döndüm, hâlen bizim bölümümüzde, işte, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme Bölümü Bölüm Başkanı olarak görev yapıyorum.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Ben de orada yüksek lisans yapıyorum, ben de bunu kayıtlara geçireyim; Hacı Bayram Veli Üniversitesi.

NURETTİN PARILTI - Hangi bölüm?

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - İletişim bölümünde.

KAMURAN TANHAN (Mardin) - Sayın Başkan, bir şey mi ima ediyorsunuz?

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Yok, hayır, estağfurullah, öyle, sadece üniversiteme sahip çıktım, öğrenmenin yaşı yok diyorum. Bu yaşta da devam edilebiliyor eğitime.

Sürenizi çok az kullandınız, daha fazla tanıyabiliriz sizi.

NURETTİN PARILTI - Yani gelen arkadaşlar çok kısa sürede çıktılar, beş dakika kullanmadıklarına kanaat getirdim onun için ama soracağınız bir şey varsa söyleyeyim, ne istiyorsanız ondan bahsedeyim.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Peki, çok teşekkür ederiz, sağ olun.

NURETTİN PARILTI - Rica ederim, çok teşekkür ederim.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Burhanettin Bey, hoş geldiniz.

BURHANETTİN SAĞSÖZ - Hoş bulduk efendim, teşekkür ederim.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Nasılsınız?

BURHANETTİN SAĞSÖZ - Teşekkür ederim efendim, sizler nasılsınız?

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Biz de iyiyiz, teşekkürler.

Her adaya beş dakika süre verdik. Yani isterseniz üç dakika, isterseniz beş dakika kullanırsınız kendinizi tanıtmak için.

Buyurun.

BURHANETTİN SAĞSÖZ - İsmim Burhanettin Sağsöz. 1965 Erzurum Aşkale doğumluyum. İlköğretimimi köyde Ortabahçe köyünde, eski adıyla “Cinis köyü”nde, daha sonra liseyi Aşkale Lisesinde okudum. Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Maliye Bölümünü 1987 yılında bitirdim. Maliye bölümü mezunu olduğum için Maliye Bakanlığında bir yıl süreyle çalıştım, on üç ay tam, bir yıldan biraz fazla. Daha sonra İçişleri Bakanlığına mahalli idareler kontrolörü olarak, kariyer meslek olarak girdim, orada başladık, çalıştım. On sekiz yıl denetim elemanlığı yaptım. Daha sonra 2008 yılında Cumhurbaşkanlığına geçtim. Orada Bütçe ve Mali Hizmetler Müdürlüğüydü o zaman bu yeni hükümet sistemi kurulmadan önce, müdürlük şeklinde, onun müdürlüğünü yaptım. İşte, hükümet sisteminden sonra da şu anda orada daire başkanı olarak görev yapıyorum. Aynı zamanda diğer kurumlardan farklı olarak strateji başkanlığımız bizim ayrıca yok, o da bizim Bütçe ve Satın almanın içinde. Bu şekilde görev yapıyoruz.

Sivil toplum kuruluşları olarak mesleki kuruluşlara üyeydim. 2004-2006 yılları arasında Devlet Denetim Elemanları Yönetim Kurulu Üyeliği, daha sonra 2008 yılına kadar, Cumhurbaşkanlığına geçene kadar da İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Kontrolörleri Derneği Başkanlığını yaptım.

Sizin sormak istediğiniz başka bir şey varsa...

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Hayır, çok teşekkür ederiz, sağ olun.

BURHANETTİN SAĞSÖZ - Siz de sağ olun.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Baş Denetçiliğe toplam 5 başvuru vardı. Son adayımız da Şinasi Yurdakul.

Hoş geldiniz Şinasi Bey.

ŞİNASİ YURDAKUL - Sağ olun Başkanım.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Nasılsınız?

ŞİNASİ YURDAKUL - Teşekkür ederim, sizler de iyisiniz?

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - İyiyiz Allah’a şükür.

Buyurun, söz sizde, sizi tanıyalım.

ŞİNASİ YURDAKUL - İsmim Şinasi Yurdakul. Giresunluyum. İlkokulumu köyde okudum. Ortaöğrenim ve liseyi Trabzon İmam-Hatip Lisesinde okudum, Devlet Parasız Yatılıda. 1988’de Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Kamu Yönetimi Bölümünü kazandım ve 1992 yılında mezun oldum. Mezuniyetin hemen arkasından ilk girmiş olduğum Maliye Bakanlığının Devlet Bütçe Uzman Yardımcısı Sınavı’nı kazandım. Üç yıl devlet bütçe uzman yardımcılığı, akabinde yedi yıl devlet bütçe uzmanlığı yaptıktan sonra, onuncu yılım dolar dolmaz daire başkanı oldum, yedi yıl daire başkanı olarak çalıştım Maliye Bakanlığı Bütçe Mali Kontrol Genel Müdürlüğünde, şu an mülga bir genel müdürlük. Adı Kamu Mali Yönetim ve Dönüşüm Genel Müdürlüğüne dönüştü. Orada beş yıl genel müdür yardımcılığı yaptım. 2016 ve 2019 arası da Maliye Bakanlığı Personel Genel Müdürü olarak görev yaptım. İşte, görevden alındıktan sonra, önce Hazine Maliye uzmanlığına, akabinde de Bakanlık müşavirliğine atandım. 2021 yılından beri üç yıldır da geçici görevle Ankara Üniversitesinde mali koordinatör olarak görev yapmaktayım. Bu çerçevede de Ankara Üniversitesi Geliştirme Vakfı var, ANKÜ okulları var, Teknokent AŞ var ve ANKÜR AŞ var; oralarda da yönetim kurulu üyesiyim; özellikle teşkilat, kadro, personel ve mali konulardan sorumlu olarak görev yapıyorum. İşte, Maliye Bakanlığındaiken de Sümerbank ve Şekerbankta Yönetim Kurulu üyeliklerim söz konusuydu. İşte, memuriyetim boyunca kamuda daha çok teşkilat, kadro, kamu personeli alanında çalışmalarımız oldu. Özellikle bütçe mali kontrolünde çalışmamız nedeniyle, bu alanlardaki gerek ikincil gerek üçüncül gerekse Türkiye Büyük Millet Meclisinden geçen bu alandaki birçok düzenlemenin hem yazımında hem görüş alımında görev yaptım. İşte, 2017 yılına kadar mesaimizin neredeyse önemli bir kısmı Türkiye Büyük Millet Meclisinde geçiyordu özellikle Plan ve Bütçe Komisyonunda ve Genel Kurulda bu gider ve torba kanunlarda bu alanlarda görev yaptığımız için. Şu anda da bir yandan Ankara Üniversitesinde geçici görevle çalışırken bir çalışma grubu kapsamında da belli günlerde Cumhurbaşkanlığında görev yapıyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Biz teşekkür ederiz, sağ olun.

ŞİNASİ YURDAKUL - Sizin sormak istediğiniz bir şeyler varsa hayhay, cevaplarım.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Sağ olun, teşekkürler.

ŞİNASİ YURDAKUL - Hayırlı günler, kolay gelsin.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Size de.

Kamu Başdenetçi aday adaylarının dinlenmesini tamamlamış bulunmaktayız. Adaylara teşekkür ediyoruz.

VI.- SEÇİMLER

1.- Kamu Başdenetçisi adaylarının seçimi

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Şimdi seçime geçiyoruz.

Karma Komisyonda Başdenetçi adayı seçiminin 6328 sayılı Kanun'da Genel Kurul için öngörülen usulde yapılmasına ilişkin bir önerge vardır, okutup işleme alacağım.

Okutuyorum:

Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Oluşan Karma Komisyon Başkanlığına

Karma Komisyondaki Başdenetçi adayı seçiminin 6328 sayılı Kanun'da Genel Kurul için öngörülen usulde yapılmasını arz ve teklif ederiz.

Süleyman Şahan

Yozgat

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Önerge üzerinde öncelikle önerge sahibine, daha sonra da diğer milletvekillerine söz hakkı vermemiz gerekiyor.

Önerge sahibi konuşma hakkını kullanılabileceği gibi sadece önergesinin gerekçesi de okutulabilir.

Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Başdenetçinin Karma Komisyonda seçimine ilişkin herhangi bir düzenleme bulunmamaktadır. Ancak Genel Kurulda seçimine ilişkin 14 Haziran 2012 tarihli ve 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu'nun 11'inci maddesinin (4)'üncü ve (5)'inci fıkrasında düzenlenmiştir.

Genel Kuruldaki seçim için öngörülen usul, ilk Başdenetçi seçiminden beri Karma Komisyonda uygulanmakta olup,

Oylama gizli olarak yapılmaktadır.

Başdenetçi adaylar, üye tam sayısının (40) üçte 2 çoğunluğu olan 27 oyla seçilebilmektedir.

Birinci ve ikinci oylamada 27 oy alınmaz ise üçüncü oylamada 21 oy alınması gerekmektedir.

Üçüncü oylamada üye tam sayısının salt çoğunluğu sağlanamazsa, dördüncü oylamada karar yeter sayısı olmak şartıyla en fazla oy alan ilk 3 aday seçilmiş olacaktır.

Komisyon teamülleri ve 6328 sayılı Kanun'un 11'inci maddesi hükümleri çerçevesinde Başdenetçi adayı seçimin yapılması amaçlanmaktadır.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Teşekkür ederim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Birleşik oy pusulaları hazırlanmış bulunmaktadır. Adayların soyadı, adı sırasına göre birleşik oy pusulası şeklinde düzenlemek suretiyle bastırılmıştır.

Oylamanın ne şekilde yapılacağı konusunda size bilgi vermek istiyorum: Oylamaya katılacak üyeler seçim bölgesi, soyadı ve adı itibarıyla okunacaktır. Milletvekillerine mühürlü birleşik oy pusulası ve zarf verilecektir. Oyunu kullanan milletvekili, oy pusulasını içeren zarfı Başkanlık Divanı kürsüsünün önüne konulmuş olan oy kutusuna atacaktır.

Sayın milletvekillerimizin oylamada dikkat edecekleri hususları da arz etmek istiyorum: Oy kullanırken adaylardan sadece 3'ünün adının karşısındaki kutucuk işaretlenecektir. 3'ten fazla adayın işaretlendiği oy pusulaları geçersiz sayılacaktır.

Sayın milletvekilleri, oylamanın sayım ve dökümü için ad çekmek suretiyle 3 asil, 2 yedek olmak üzere 5 kişilik bir tasnif komisyonu tespit edilecektir. Tasnif komisyonuna seçilen üyeler oylama işlemi bittikten sonra yerlerini alacaklardır.

Şimdi, tasnif komisyonunun üyeleri için seçim yapıyoruz:

Nurhayat Altaca Kayışoğlu, Bursa Milletvekili? Yok.

Radiye Sezer Katırcıoğlu, Kocaeli Milletvekili? Burada.

Mesut Doğan, Ankara Milletvekili? Burada.

İdris Nebi Hatipoğlu, Eskişehir Milletvekili? Burada.

Şimdi, 2 yedek seçiyorum:

Mehmet Taytak, Afyonkarahisar Milletvekili? Burada.

Atay Uslu, Antalya Milletvekili? Burada.

Tasnif komisyonunun seçimleri tamamlanmıştır.

Oy pusulaları ile zarfların da teslim edilmesini rica ediyorum.

Oylamayı başlatıyorum.

(Oylar toplandı)

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Oyunu kullanmayan üye var mı? Yok.

Oy verme işlemi tamamlanmıştır.

Tasnif Komisyonu üyelerinin lütfen yerlerini almalarını rica ediyorum ve Tasnif Komisyonu üyelerinin isimlerini okuyorum: Radiye Sezer Katırcıoğlu, Kocaeli Milletvekili; İdris Nebi Hatipoğlu, Eskişehir Milletvekili; Mesut Doğan, Ankara Milletvekili.

MESUT DOĞAN (Ankara) - Yerimize birini söyleyebiliyor muyuz? Mecliste isim var da...

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Evet, yedeklerden alabiliriz.

Atay Bey, buyurun.

(Oyların ayrımı yapıldı)

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Tasnif Komisyonu üyelerine teşekkür ediyorum.

Başdenetçi adayları için yapılan 1'inci oylamanın tutanağını okutuyorum:

Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Oluşan Karma Komisyon Başkanlığına

TBMM Genel Kuruluna bildirilecek 3 Kamu Başdenetçisi adayı için yapılan 1'inci tur oylamaya 26 üye katılmış, kullanılan oyların dağılımı aşağıda gösterilmiştir.

Saygıyla arz olunur.

Tasnif Komisyonu		
Radiye Sezer Katırcıoğlu	İdris Nebi Hatipoğlu	Atay Uslu
Kocaeli	Eskişehir	Antalya

Adı Soyadı	Oy Sayısı
Mehmet Akarca:	20 oy
Mahmut Aytekin:	1 oy
Nurettin Parıltı:	1 oy
Burhanettin Sağsöz:	20 oy
Şinasi Yurdakul:	21 oy
Boş:	5 oy

Toplam:

26 oy

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - 1'inci oylamada 6328 sayılı Kanun'da öngörülen üye tam sayısının üçte 2 çoğunluğu sağlanamadığı için Kamu Başdenetçisi adayı seçilememiştir. Bu nedenle 2'nci oylamaya geçiyoruz.

2'nci oylamanın sayım ve döküm işlemlerinin aynı üyelerden oluşan Tasnif Komisyonu tarafından yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Oy pusulaları ile zarfların da teslim edilmesini rica ediyorum.

Oylamaya başlıyoruz.

(Oylar toplanmasına başlandı)

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Çayın aralarını bu kadar uzatmayalım lütfen, tutanağa girsin.

(Oylar toplanmasına devam edildi)

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Oyunu kullanmayan üye var mı? Yok.

Oy verme işlemi tamamlanmıştır.

(Oyların ayrımı yapıldı)

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Tasnif Komisyonu üyelerine tekrar teşekkür ederek, Başdenetçi adayları için yapılan 2'nci oylamanın tutanağını okutuyorum:

Dilekçe Komisyonu İle İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Oluşan Karma Komisyon Başkanlığına

TBMM Genel Kuruluna bildirilecek 3 Kamu Başdenetçisi adayı için yapılan 2'nci tur oylamaya 25 üye katılmış, kullanılan oyların dağılımı aşağıda gösterilmiştir.

Saygıyla arz olunur.

Tasnif Komisyonu		
Radiye Sezer Katırcıoğlu	İdris Nebi Hatipoğlu	Atay Uslu
Kocaeli	Eskişehir	Antalya

Adı Soyadı	Oy Sayısı
Mehmet Akarca :	19
Mahmut Aytekin :	1
Nurettin Parıltı :	1
Burhanettin Sağsöz :	19
Şinasi Yurdakul :	20
Boş :	5
Toplam :	25

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - 2'nci oylamada 6328 sayılı Kanunu'nda öngörülen üye tam sayısının üçte 2 çoğunluğu sağlanamadığı için Kamu Başdenetçisi adayları seçilememiştir, bu nedenle 3'üncü oylamaya geçiyoruz.

3'üncü oylamanın sayım ve döküm işlemlerinin aynı üyelerden oluşan Tasnif Komisyonu tarafından yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Oy pusulaları ile zarfların da teslim edilmesini rica ediyorum.

Oylamaya başlıyoruz.

(Oyların toplanmasına başlandı)

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Başkanım, her iki Komisyonun toplam üye sayısı ne kadar?

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - 40.

(Oyların toplanmasına devam edildi)

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Oyunu kullanmayan üyemiz var mı?

Oy verme işlemi tamamlanmıştır.

(Oyların ayırımına başlandı)

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Bu arada, Sayın Tasnif Komisyonu üyelerini de takdir ediyorum, hızlandınız epey.

(Oyların ayırımına devam edildi)

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Evet, Tasnif Komisyonu üyelerine tekrar teşekkür ediyorum.

Başdenetçi adayları için yapılan 3'üncü oylamanın tutanağını okutuyorum:

Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Oluşan Karma Komisyonu Başkanlığına

TBMM Genel Kuruluna bildirilecek 3 Kamu Başdenetçisi Adayı için yapılan 3'üncü tur oylamaya 26 üye katılmış, kullanılan oyların dağılımı aşağıda gösterilmiştir.

Saygıyla arz olunur.

Tasnif Komisyonu

Üye	Üye	Üye
Radiye Sezer Katırcıoğlu	İdris Nebi Hatipoğlu	Atay Uslu
Kocaeli	Eskişehir	Antalya

Adı Soyadı	Oy Sayısı
Mehmet Akarca:	20
Mahmut Aytekin:	2
Nurettin Parıltı:	2
Burhanettin Sağsöz:	19
Şinasi Yurdakul:	20
Boş:	5
Toplam:	26

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - 3'üncü oylamada 6328 sayılı Kanun'da öngörülen üye tam sayısının salt çoğunluğu sağlanamadığı için, Kamu Başdenetçisi adayları seçilememiştir. Bu nedenle 4'üncü oylamaya geçiyoruz.

4'üncü oylamanın sayım ve döküm işlemlerinin aynı üyelerden oluşan Tasnif Komisyonu tarafından yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

NACİ ŞANLITÜRK (Ordu) - 4'üncü oylamada seçilebilmek için kaç oy yeterli?

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Toplantının salt çoğunluğu.

Oy pusulalarının hazırlanması için iki üç dakika beklememiz gerekiyor.

Bu arada, Sayın Aile ve Sosyal Politikalar Bakanımızın konvoyundaki bir aracın "airbag"i patlamış, olay Bakan Hanımın aracında gerçekleşmiş, yine de hepsine geçmiş olsun dileklerimizi sunuyoruz.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Özür dilerim, durup durup kendiliğinden patlamaz, kaza mı olmuş?

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Kaza olmuş.

4'üncü oylamanın sayım ve döküm işlemlerinin aynı üyelerden oluşan Tasnif Komisyonu tarafından yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Oy pusulaları ile zarfların da teslim edilmesini rica ediyorum.

Oylama başlamıştır.

(Oylar toplandı)

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Oyunu kullanmayan üyemiz var mı? Yok.

Oy verme işlemi tamamlanmıştır. (Oyların ayrımı yapıldı)

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Tasnif Komisyonu üyelerine tekrar teşekkür ederek Başkanetçi adayları için yapılan 4'üncü oylamanın tutanağını okutuyorum:

Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Oluşan Karma Komisyon Başkanlığına

TBMM Genel Kuruluna bildirilecek 3 Kamu Başkanetçisi adayı için yapılan 4'üncü tur oylamaya 26 üye katılmış, kullanılan oyların dağılımı aşağıda gösterilmiştir.

Saygıyla arz olunur.

Tasnif Komisyonu

İdris Nebi Hatipoğlu
Eskişehir

Radiye Sezer Katırcıoğlu
Kocaeli

Atay Uslu
Antalya

Adı Soyadı	Oy Sayısı
Mehmet Akarca:	20
Mahmut Aytekin:	1
Nurettin Parıltı:	2
Burhanettin Sağsöz:	18
Şinasi Yurdakul:	20
Boş:	5
Toplam:	26

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - 4'üncü oylamada 6328 sayılı Kanun'da öngörülen çoğunluk sağlandığı için Kamu Başkanetçisi adayları seçilmiştir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna bildirilecek 3 Kamu Başkanetçisi adaylarının isimlerini okuyorum: Mehmet Akarca, Şinasi Yurdakul, Burhanettin Sağsöz.

Değerli arkadaşlar, bugünkü toplantımızda kamu denetçisi adaylarının seçimi için 14 üyeli bir alt komisyonun kurulması kararlaştırılmış, 5 Kamu Başkanetçisi aday adayı dinlenmiş ve 3 aday Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna sunulmak üzere seçilmiştir.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Özür dilerim, bitirmeden bir cümle söyleyebilir miyim Başkanım?

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Bir saniye...

Gündemimizde görüşülecek başka konu olmadığından toplantıyı kapatıyorum.

Gösterdiğiniz sabır ve anlayıştan dolayı hepinize teşekkür ediyorum.

İyi günler diliyorum.

Kapanma Saati: 15.28